

Obsah

Předmluva	5
Úvod	7

Část první — Biologie bramboru

<i>Kapitola první.</i> Botanická charakteristika bramboru	13
Botanické zařazení bramboru	13
Botanické znaky a vlastnosti bramboru	14
Nadzemní části bramborových rostlin	15
Bramborový trs	15
Listy	16
Květy	16
Bobule	17
Podzemní části bramborových rostlin	17
Kofeny	17
Hlízy	18
<i>Kapitola druhá.</i> Chemické složení bramborových hlíz	23
Glycidy	24
Škrob	24
Cukry	25
Dusíkaté látky	25
Vitaminy	27
Enzymy	29
Alkaloidy	29
Tuky	29
Organické kyseliny	30
Minerální látky	30
<i>Kapitola třetí.</i> Růst a vývoj bramboru	30
Vegetační čili růstová doba bramborů	36
Stadijní vývoj bramborů	37
Tepelné stadium	37
Světelné stadium	38
Období vegetačního klidu bramborových hlíz	40
<i>Kapitola čtvrtá.</i> Požadavky bramborové rostliny na vnější činitele	41
Vliv teploty na růst bramborů	41
Požadavky bramborů na vláhu	43
Požadavky bramborů na půdu	45
<i>Kapitola pátá.</i> Vztahy výnosů bramborů ke klimatickým činitelům v přirozených výrobních oblastech moravských krajů	46
<i>Kapitola šestá.</i> Šlechtění bramborů	53
<i>Kapitola sedmá.</i> Nekulturní druhy bramborů	54
Využití nekulturních druhů a forem ke šlechtění bramborů	56
<i>Kapitola osmá.</i> Odrůdy bramborů	58
Československé povolené odrůdy	58
Odrůdy rané	58
Odrůdy polorané	60
Polopozdní a pozdní odrůdy stolní a hospodářské	61
Odrůdy průmyslové	64
Přehled charakteristických znaků bramborových odrůd a jejich roztřídění	66
Barva porostu	66
Typ natě	67
Barva stonků	67
Barva a tvar listu	67
Čepel listová	67
Srůstání listů	67

Květ	67
Tvar hlíz	68
Slupka	68
Dužnina	68
Barva klíčků vyrostlých na světle	68
Roztřídění a určování bramborových odrůd podle hlavních znaků a jejich vztahů	68
Rozdělení odrůd bramborů podle jejich použití	69
Výběr osvědčených odrůd bramborů pro různé účely	70
Význačné cizí odrůdy bramborů	73
Německé odrůdy	73
Polské odrůdy	73
Sovětské odrůdy	73
Anglické odrůdy	73
Holandské odrůdy	73
Francouzské odrůdy	74
Italské odrůdy	74
Švédské odrůdy	74
Norské odrůdy	74
Kanadské odrůdy	74
Americké odrůdy	74
<i>Kapitola devátá. Zdravotní stav bramborů . . . . .</i>	<i>74</i>
Choroby bramborů	75
Ochablost bramborů	75
Virové choroby	80
Houbové choroby	91
Bakteriové choroby	101
Fysiologická a jiná poškození hlíz	103
Škůdci bramborů	108
 Část druhá — Agrotechnika bramborů 	
<i>Kapitola desátá. Zařazení bramborů v osevním postupu . . . . .</i>	<i>115</i>
<i>Kapitola jedenáctá. Příprava půdy . . . . .</i>	<i>121</i>
<i>Kapitola dvanáctá. Hnojení k bramborům . . . . .</i>	<i>122</i>
Potřeba živin	122
Hnojení bramborů organickými hnojivy	125
Chlévský hnůj	125
Močůvka	126
Zelené hnojení	126
Hnojení bramborů minerálními hnojivy	126
Dusíkaté hnojení	126
Fosforečné hnojení	127
Draselné hnojení	128
Vápnění	129
Význam hořčíku, sodíku a železa ve výživě bramborů	130
Stopové prvky	130
<i>Kapitola třináctá. Výběr a příprava bramborové sadby . . . . .</i>	<i>132</i>
Výběr sadby	133
Předklíčování sadby na světle	134
Krájení sadby	138
Stimulace	139
Moření sadby	140
Sázení směsí odrůd	140
<i>Kapitola čtrnáctá. Sázení bramborů . . . . .</i>	<i>141</i>
Doba sázení	141
Vzdálenost řádků	142
Hloubka sázení	144
Způsoby sázení	144

<i>Kapitola patnáctá. Ošetřování bramborů v době růstu</i>	155
Obdělávání bramborů v době růstu	156
Přihnojování bramborů v době růstu	158
Zavlažování bramborů v době růstu	159
<i>Kapitola šestnáctá. Agrotechnika sadbových bramborů</i>	161
Oblasti vhodné pro pěstování bramborové sadby	161
Množení sadby na semenářských dílcích	167
Směrnice pro uznávání bramborové sadby	169
Zlepšování hodnoty sadby letní výsadbou bramborů	169
Zlepšování hodnoty sadby předčasnou sklizní	177
Pěstování bramborů z klíčků a ze semen	179
<i>Kapitola sedmnáctá. Agrotechnika stolních bramborů</i>	180
Pěstování raných bramborů	180
Předklíčování sadby	181
Volba pozemku a jeho příprava	184
Ošetřování v době růstu	186
Sklizeň raných bramborů	186
Zakořeňování sadby	187
Dvě sklízň bramborů v témž roce	187
Pěstování pozdních bramborů stolních a hospodářských	189
<i>Kapitola osmnáctá. Agrotechnika průmyslových a krmných bramborů</i>	191
Pěstování průmyslových bramborů	191
Pěstování krmných bramborů	192

Část třetí — Sklizeň, úprava a třídění, ukládání a zužitkování bramborů

<i>Kapitola devatenáctá. Sklizeň bramborů</i>	195
Doba sklízň	195
Vlastní sklizeň	196
Výnosnost bramborů	203
<i>Kapitola dvacátá. Úprava a třídění bramborů</i>	205
Předpisy pro povinné dodávky bramborů	205
Jakostní podmínky pro dodávky a zkoušení jakosti bramborů	208
Zkoušení bramborů raných, stolních, průmyslových a krmných (ČSN 46 2203)	209
Brambory stolní (ČSN 46 2211)	214
Brambory rané (ČSN 46 2231)	218
Brambory průmyslové (ČSN 46 2251)	221
Brambory krmné (ČSN 46 2261)	223
Sadba brambor (ČSN 46 2045)	225
<i>Kapitola dvacátá první. Ukládání bramborů</i>	232
Vegetační klid čili růstový odpočinek hlíz	232
Biochemické pochody v době vegetačního klidu bramborů	236
Dýchání hlíz	237
Ztráty vitaminů	239
Ztráty na váze	240
Vliv různých teplot	242
Zásady pro ukládání a přezimování bramborů	246
Ukládání bramborů ve sklepech a skladištích	248
Ukládání bramborů v bramborárnách	250
Ukládání bramborů na lískách	257
Ukládání bramborů v krechtech	258
<i>Kapitola dvacátá druhá. Hodnocení a zužitkování bramborů</i>	261
Posuzování způsobilosti bramborů k jídlu	261
Typ a vzhled hlíz	261
Dužnina	262
Chemické složení	263
Vařivost	264

Ztráty loupáním	268
Ztráty vařením	269
Chuť	270
Úprava bramborů k prodeji	272
Zkoušení a bonitace jakosti stolních bramborů při soutěžích	272
Zužitkování krmných bramborů	273
Silážování bramborů	274
Zásady správného silážování bramborů	276
Využití bramborové natě	278
Průmyslové zpracování bramborů	278
Zpracování bramborů na lih	280
Zpracování bramborů na škrob	284
Sušárenské zpracování bramborů	286

Část čtvrtá — Topinambury

Kapitola dvacátá třetí. Pěstování a zužitkování topinamburů	289
Použitá a doporučená literatura	296
Jmenný rejstřík	297
Česko-slovenský slovníček	307

Akademik

Jaroslav Šimon

doktor zemědělských věd

PĚSTOVÁNÍ ROSTLIN

Díl II

BRAMBORY

Návrh vazby Blanka Lázněvská • Vydala Československá akademie zemědělských věd ve Státním zemědělském nakladatelství ve sbírce Učebnice • Publikace SZN č. 794 • Odpovědná redaktorka Ing. Hermína Baráčková

Z linotypové sazby písmem garmond Kolektiv výtiskly Severočeské tiskárny, n. p., základní závod, Liberec • Papír 70x100 cm, 80 g • AA textová část 25,47, přílohy 0,70 • VA 26,72 • D 562343

Náklad 7.000 výtisků - 04/34 - Vydání první - Cena brož. výtisku 25.— Kčs, váz. výt. 28.50 Kčs - 56/II-6